

Conjunctuurindicator

Figuur 2. Conjunctuur in Nederland en Duitsland

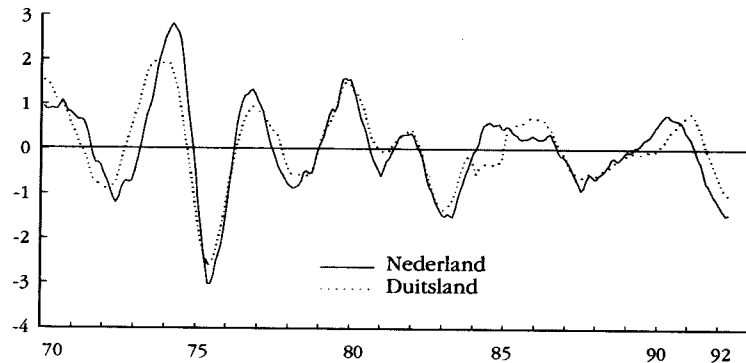
Wachten op herstel in Duitsland?

De conjunctuurindicator laat tot en met oktober aanstaande een neerwaartse beweging zien (figuur 1). Uitgedrukt in groeitermen voorspelt de indicator dat de groei in de komende maanden ongeveer op het huidige lage niveau gehandhaafd blijft. Geen van de vijf componenten waaruit de indicator is opgebouwd duidt in de laatste drie maanden op conjunctuurherstel, zie tabel 1. Het tempo waarmee de indicator naar beneden gaat is zelfs weer toegenomen. Dit komt met name door de reële geldhoeveelheid. Maar ook de verwachte omzet van de NCM-polishouders en de uitkomsten van de CBS-

conjunctuurtests laten nog geen opgaande beweging zien.

De neerwaartse beweging van de IFO-indicator voor Duitsland zet zich eveneens voort. Het tempo waarmee deze indicator, die is opgenomen omdat Duitsland onze belangrijkste handelspartner is, naar beneden gaat, neemt echter af. Figuur 2 laat zien dat de conjunctuur in Nederland en Duitsland in de jaren zeventig en begin jaren tachtig sterk synchroon liep, waarbij de Duitse conjunctuur gemiddeld slechts één

maand voorliep. De laatste en voorlaatste top werden echter in Nederland ongeveer driekwart jaar eerder bereikt dan in Duitsland. De IFO-indicator voorspelt de Duitse conjunctuur ongeveer een half jaar vooruit. Dit betekent dat voor het tweede en derde kwartaal rekening moet worden gehouden met een voortgaande neergang in Duitsland. Ook andere Duitse instituten en de OESO gaan er van uit dat de Duitse economie in

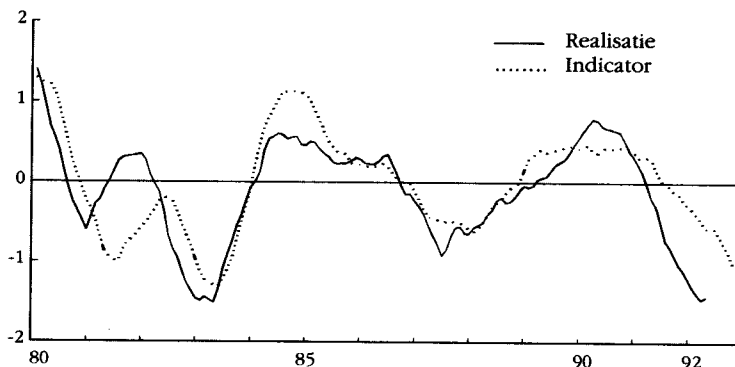

Tabel 1. Bijdragen van de componenten aan de mutaties in de conjunctuurindicator

Component	Nov 91/jan	Feb/apr	Mei/juni	Aug/okt 92
IFO-indicator Duitsland	-120	-99	-59	-53
Verwachte bedrijvigheid industrie	15	-10	-7	-11
Orderontvangst industrie	-50	-37	19	-34
Verwachte omzet nieuwe NCM-polishouders	-13	-65	-13	-69
Reële geldhoeveelheid	-10	-10	-49	-124
Indicator	-178	-211	-109	-291

De bijdragen zijn genomen ten opzichte van de direct voorafgaande driemaandsperiode en luiden in eenduizendste eenheden van de grootheden in figuur 1 dat wil zeggen in genormaliseerde waarden.

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

DIT
IS

1992 maar weinig zal groeien. De prognoses voor de groei van het bnp liggen tussen de 1 en 1,5%. Omdat wordt aangenomen dat het tweede kwartaal in verband met een aantal incidentele factoren (zoals stakingen) weinig of geen groei zal laten zien, impliceren deze ramingen wel enige opleving in het tweede half jaar. Moet Nederland wachten op het herstel in Duitsland of komt de conjuncturele neergang in Nederland, die al langer geduurd heeft, eerder tot een einde? Het CPB gaat ervan uit dat de consumptie zich in 1992 en 1993 zwak blijft ontwikkelen en dat de export de motor zal zijn achter het conjunctuurherstel in Nederland. Bovendien ziet het er nog niet naar uit dat de conjunctuur bij andere belangrijke handelspartners, zoals België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, in de komende maanden zo sterk gaat aantrekken dat dit opweegt tegen de zwakke conjunctuur in Duitsland. Nederland zal derhalve naar alle waarschijnlijkheid moeten wachten op het conjunctuurherstel in Duitsland.